

Srečno novo leto 1980

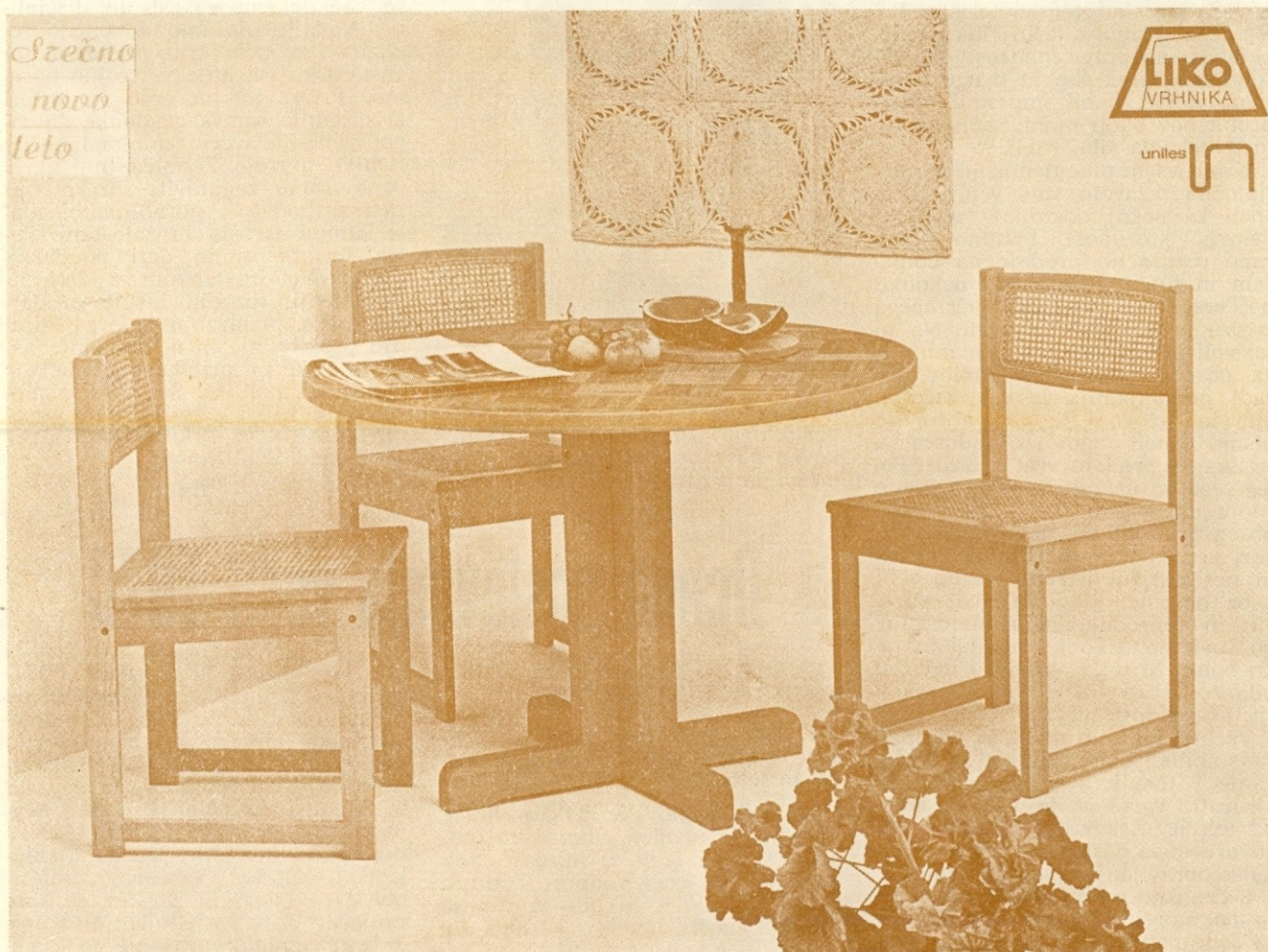
NAŠE DELO

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI LIKO VRHNIKA

LETO XIV.

ŠTEVILKA 5

DECEMBER 1979

*Vsem delovnim ljudem želimo
srečno, zdravo in uspešno polno
novo leto 1980*

*Družbenopolitične organizacije
Samoupravi organi in vodstvo
delovne organizacije Liko Vrhnika*

Ocena poslovanja

Bližamo se koncu poslovnega leta, zato že lahko okvirno ocenimo, kako smo poslovali, s kakšnimi objektivnimi in subjektivnimi težavami smo se srečevali in čemu moramo v naslednjem letu dati največ poudarka.

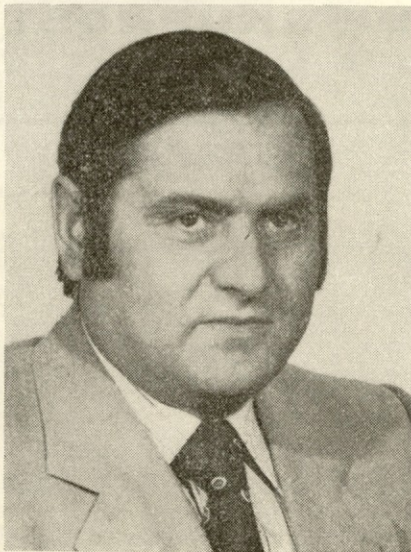
Planiranih ciljev in nalog proizvodnje ne bomo realizirali 100 %, odstopanja bodo za okoli 2 %. Glavne vzroke je iskati v tem, da nismo uspeli pravočasno zagotoviti v zadostnih količinah in kvaliteti osnovne surovine ter materiale. Poleg tega nismo zajezili fluktuacije, bolniške, neopravičene izostanke, disciplinske prekrške in druge negativne vplive. Imeli smo tudi veliko problemov okoli montaže in odpreme, (delovna sila, roki).

Kljub vsem omenjenim in spremljajočim težavam smo vendarle uspeli za nekaj odstotkov povečati delovno storilnost. Skupno planirano realizacijo prodaje na domačem in tujem trgu bomo nekoliko po vrednosti presegli, začrtanega izvoza pa ne bomo dosegli. Na to je vplivalo nedoseganje planiranega obsega proizvodnje stolov, zaradi pomanjkanja lesa v začetku leta in delovne sile in pa to, da nismo uspeli zagotoviti zadostnega tržišča za prodajo vrat v izvoz. Poleg tega so nerealizirane investicije v opremo v veliki meri vplivale na obseg proizvodnje, namenjene v izvoz, ker so zunanji administrativni in neselektivni ukrepi onemogočili uvoz opreme. Planiran uvoz surovin in reprodukcijskih materialov bo verjetno nekoliko manjši in tako bomo že tako pozitivno devizno bilanco v okviru delovne organizacije, še povečali.

Vseh planiranih nalog in ukrepov za stabilnejše in uspešnejše poslovanje v tem letu nismo uspeli realizirati. Vzrokov je več in eden od teh je vsekakor premajhna odgovornost za doslednejše in kvalitetnejše opravljanje delovnih nalog.

S cenovno politiko v tekočem letu ne moremo biti zadovoljni, saj so cene nabavljenih surovin in materialov veliko hitreje rastle kot cene naših končnih proizvodov. Podatki 9-mesečnega obračuna kažejo, da so porabljeni materialni stroški za 14 % hitreje rastle od celotnega prihodka, kar je seveda precej vplivalo na manjši dohodek oziroma na končni ostanek dohodka za poslovni sklad. Zaradi takega nesorazmerja, na katerega pa nismo imeli veliko vpliva, saj se izkoriščanje surovin in materialov ni poslabšalo, tudi ne bomo dosegli planiranega finančnega rezultata, niti takšno rast osebnih dohodkov, da bi pokrili porast življenjskih stroškov. Velik porast materialnih stroškov

oziroma cen materialov je povzročil tudi dvig vrednosti zalog in s tem pomanjkanje obratnih sredstev oziroma poslabšanje likvidnosti poslovanja. Velik del k doseženemu do-

hodku so vsekakor prispevala (v pozitivnem smislu) razna dohodkovna povezovanja z drugimi organizacijami združenega dela na os-

novi odstopanja uvoznih pravic in izvoznih vzpodbud, doseženo usmeritev lastnega izvoza ter uvoza, kar daje boljše ekonomske učinke.

V letošnjem letu je naše poslovanje spremljalo veliko več zunanjih in notranjih težav ter problemov kot smo jih predvidevali na začetku leta, vendar pa mislim, da smo jih več ali manj uspešno reševali po samoupravnih in strokovnih poti, pa čeprav se vloženo delo ne odraža v doseženem dohodku.

Iz letošnjih neugodnih gospodarskih gibanj in iz resolucijskih načel se da sklepati, da bodo gospodarske razmere neugodne v letu 1980. Zato bo potrebno v naslednjem letu še več delovne zavesti in discipline. Nadalje moramo dokončno realizirati že nekajkrat preložena investicijska vlaganja v strojno opremo. Pripravi moramo in začeti z izgradnjo samskega doma, da zagotovimo delavcem minimalne življenjske pogoje. Z notranjimi ukrepi moramo zagotoviti sorazmerno rast prihodka s porabljenimi materialnimi stroški in zalogami. Poleg tega moramo dati poudarka tudi vsem izostankom z dela in fluktuaciji, razvoju lastne prodajne mreže, planiranju in organiziranju proizvodnje in ne nazadnje nagrajevanju in plačilu po delu ter kadrovski politiki. Še nadalje moramo utrjevati samoupravno organiziranost, delegatske odnose in odnose med TOZD.

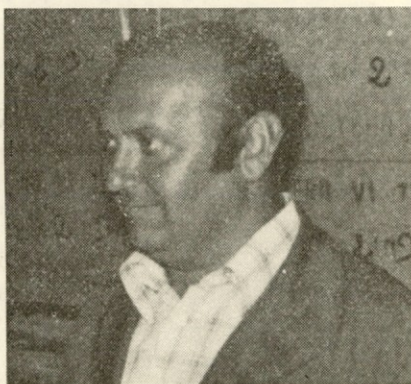
Kovač ing. Friderik

Ocena poslovanja vodij TOZD

LENARŠIČ FRANC — VODJA TOZD TOVARNE STOLOV

1. Kako ocenjujete delovni uspeh vaše TOZD v letu 1979 in vaša ocena za leto 1980?

Tovarna stolov je TOZD, ki je letos imela ugoden položaj na tržišču, vsi naši stoli in mize so prodane več mesecev vnaprej. Zadnjih nekaj let nikdar ni bilo vprašanje prodaje naših artiklov, zasluga te-

mu je politiki, ki jo vodi TOZD skupaj s komercialo. Nikdar se ne pojavlja vprašanje kaj delati, temveč kako narediti čim več. Število nadur, ker delovne sile primanjkuje, je v zadnjih mesecih naraslo iz 8 na 10 in celo 11 nadur povprečno na delavca. Za leto 1980 se bo pojavljala ista vprašanja, kako izdelati čim več. Na osnovi zadnjih obiskov ameriških kupcev se ocenjuje da bo v naslednjem letu prodaja normalna, vprašanje so le cene, ker počasneje naraščajo kot naraščajo cene surovin in reprodukcijskega materiala na domačem trgu, vendar ocenjujemo, da s primernim sodelovanjem in dohodkovnim povezovanjem z našimi dobavitelji bo uspeh pozitiven.

2. Vaše mnenje o uspešnosti nove organiziranosti TOZD v LIKO in ocena odnosov znotraj vaše TOZD in med TOZD v LIKO!

Organiziranost v nove TOZD pred dvema leti v LIKO še ni dala vseh željenih ciljev, vsekakor pa je dosežen pozitiven premik in uspeh,

organiziranost v nove TOZD bo potrebno še dograjevati, se prizadevati za odpravljanje nekaterih faktorjev, ki jih včasih imenujemo lokacijske težnje. Jasno je, da novi TOZD vsakemu izmed 1000-članskega kolektiva ni prinesel življenjskega cilja, mislim, da so redki posamezniki, ki se s situacijo še niso popolnoma sprijaznili in včasih so ti mogoče preglasni.

3. Kaj bi bilo potrebno storiti v prihodnje, da bi dosegli večji gospodarski uspeh in izboljšali medsebojne odnose?

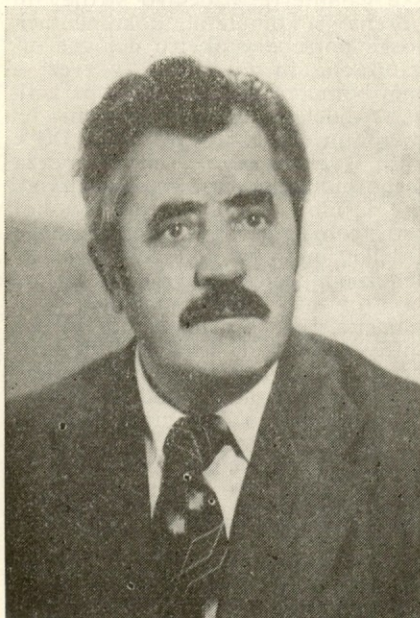
Za večji gospodarski uspeh bodo nujno potrebna občutna vlaganja v tehnologijo in vzporedno razvijati nove tipe stolov, miz, mizic, garnitur itd. V prihodnje moramo z vso pozornostjo slediti kvalitetnejši površinski obdelavi.

Drugi del vprašanja vsekakor ni lahek in če bi bil odgovor enostaven, potem bi bila rešitev še enostavnejša, zato se jaz osebno za to vprašanje vzdržim presoje.

Lenaršič ing. Franc

REBOLJ MARTIN — VODJA TOZD TOVARNA VRAT

1. Osebno ocenjujem uspeh TOZD Tovarna vrat v letu 1979 še kar zadovoljivo. Največji uspeh smo dosegli pri izdelavi garažnih in vhodnih vrat, najmanjši pa pri montaži vrat na objektih. Težave, katere smo imeli pri preskrbi reprodukcijskega materiala kot so vezane plošče, lesonit, polizdelki od kooperantov, nenajboljše planiranje in zasledovanje proizvodnje, vse to je največ vplivalo, da delovni uspeh ni bil boljši. Tudi precej velika fluktuacija delovne sile in pa velik porast bolniškega dopusta, ter nenazadnje delovna disciplina so

precej vplivali, da nismo dosegli boljšega uspeha.

Če v naslednjem letu nam uspe odpraviti vse gornje napake in pomanjkljivosti, kar je tudi naš program in cilj, uspeh poslovanja ne bi smel izostati.

2. Uspešnost nove organiziranosti TOZD v LIKO ni dosegla še tiste stopnje, kar smo pričakovali. Mislim, da je še vedno preveč prisotna miselnost Verd—Borovnica in da bo še nekaj časa minulo, da bomo spoznali, da je treba probleme reševati kot TOZD ne pa lokacija.

Medsebojni odnosi znotraj našega TOZD mislim, da so še kar zadovoljivi. Odnose med TOZD pa rajši ne bi komentiral.

3. Da bi dosegli večji poslovni uspeh in pa medsebojne odnose mislim, da bi bilo nujno storiti:

a) Zagotoviti finančna sredstva za nabavo nujnih potrebnih strojev.

b) Preskrbeti pravočasno in v zadostni količini reprod. materiala za proizvodnjo.

c) Planiranje proizvodnje za dva meseca vnaprej.

Rebolj Martin

TUŠAR ANDREJ — VODJA TOZD PRIMARNA PREDELAVA

1. Kako ocenjujete delovni uspeh vaše TOZD v letu 1979 in vaša ocena za leto 1980?

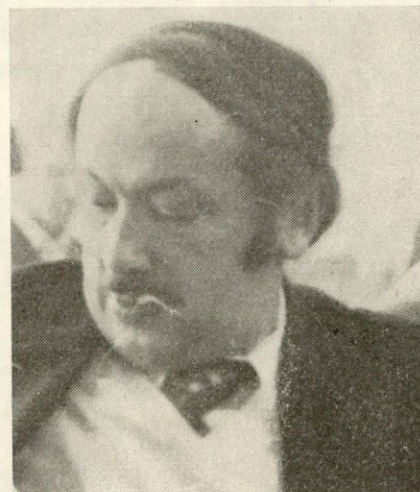
TOZD Primarna predelava je tekom leta imela dosti težav. V zimskih mesecih je primanjkovalo suhega lesa za proizvodnjo stolov in vrat. V poletnih mesecih pa smo imeli velike težave s pravočasnim razrezom bukovih hlodov, tako, da smo morali v juliju in avgustu organizirati razrez bukovih hlodov v dveh izmenah na lokaciji Verd.

Veliko problemov je tudi zaradi pomanjkanja delovne sile zlasti zaradi velike fluktuacije in zaradi izostankov od dela (bolniška). Pomanjkanje delovne sile rešujemo z nadurami, nočnim delom in delom v prostih sobotah. Najneugodnejša situacija za TOZD Primarna predelava pa je slaba oskrba s hlodovino in decimiranimi elementi v mesecu novembru in decembru, ko smo morali ustaviti žagarsko proizvodnjo zaradi pomanjkanja hlodov.

Kumulativni plan proizvodnje v enajstih mesecih je bil dosežen 103,15 %.

Zaradi navednih težav pripravljamo za leto 1980 nov delovni kolektar za žagarsko proizvodnjo, ki bo upoštevala sezonski način razreza hlodovine. Poleg tega planiramo za leto 1980 tudi razrez borovih, hrastovih in ostalih listavcev.

V letu 1980 se bomo dohodkovno povezali z ostalimi TOZD v delovni organizaciji LIKO.

2. Vaše mnenje o uspešnosti nove organiziranosti TOZD v LIKO in ocena odnosov vaše TOZD in med TOZD v LIKO?

Z organiziranostjo v nove TOZD še ne moremo biti popolnoma zadovoljni. Če pa pogledamo dve leti nazaj lahko ugotovimo, da je dosežen pozitiven uspeh. Potrebno bo še precej dela in dogovarjanja, da bodo organiziranost in uspehi v novih TOZD še boljša. Vsi člani kolektiva se morajo v bodoče še bolj truditi, da zastavljeni cilji organiziranosti v TOZD čimprej dosežemo.

3. Kaj bi bilo potrebno storiti v prihodnje, da bi dosegli večji gospodarski uspeh in izboljšali medsebojne odnose?

Za proizvodnjo v TOZD Primarna predelava, bi morali v bližnji prihodnosti storiti naslednje:

Zagotoviti novo grobo prirezovalnico s predušenjem, povečati sušilne kapacitete, čimprej zamenjati vozni park, ki je zelo iztrošen (kamion, viličarji). V prihodnje bo potrebno čim bolj slediti moderni tehnologiji, posvetiti več pozornosti pri izkoriščanju lesa. Tehnološko oplemenititi odpadke, katerih količina ni majhna.

Glede drugega dela vprašanja pa osebno mislim sledeče: Boljše medsebojne odnose bomo dosegli z večjim sodelovanjem, boljšim dogovarjanjem in večjo strpnostjo.

Tušar Andrej

Salon pohištva Beograd 1979

Ta sejem se je zelo razširil, dosegel precej visok nivo in dal obiskovalcu občutek zelo visoke razvitosti lesne industrije v Jugoslaviji in vidno manjšanje razlike med razvitimi in nerazvitimi področji v Jugoslaviji. Ker sejem še ni dosegel mednarodne razsežnosti, priso-

Detajl z Beograjskega sejma

ten je bil samo turški razstavljalec, ni bilo mogoče točneje definirati kje smo v primeru z ostalimi evropskimi proizvajalci vendar lahko sklepamo da se v osnovnih merilih zelo približujemo evropski kvaliteti in tudi sodobnemu pohištvo. Bolj se bi postavilo vprašanje komu je namenjeno razstavljeno pohištvo glede na cene, ali izvozu, ki ne bi bil pripravljen plačati tako visokih cen ali domačemu trgu katerega široki potrošnik še ni dosegel nivoja možnosti, da si nabavi tako razkošnega pohištva. Če je prireditelj imel namen pritegniti v prvi vrsti jugoslovanskega kupca potem

je morda nekoliko zgrešil saj si le ta verjetno želi bolj praktičnih in cenejših modelov. Kakšno pa je bilo zanimanje zunanjih kupcev pa sedaj ne bi mogli reči.

Naše podjetje je bilo tudi prisotno na sejmu na približno 60 m² površine in smo imeli razstavljene lične jedilne garniture in nekaj posameznih stolov. Namenjeno je bilo tako tujemu kot domačemu kupcu in je bilo povprečno dobro zanimanje ter so izgledi da bi tudi na domačem trgu lahko mnogo bolje uspevali, kot smo do sedaj.

K. S.

Srednjeročni plan 1981-1985

Končuje se leto 1979 in še eno leto je do zaključka srednjeročnega obdobja 1976-1980. Tako je pred nami zopet naloga izdelati srednjeročni plan razvoja za obdobje 1981 do 1985. Celotna aktivnost v zvezi z izdelavo srednjeročnega plana je sestavljena iz večih, lahko rečemo, faz dela. V skladu z zakonom o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu smo kot prvo na delavskih svetih sprejeli sklepe o obvezni pripravi srednjeročnih planov temeljnih organizacij kot tudi delovne organizacije. Sprejeli smo program dela, ki vsebuje posamezne faze izdelave srednjeročnega plana. Na kratko povejmo, katere aktivnosti je potrebno izvesti v celotnem postopku izdelave plana.

Kot prvo smo omenili sprejetje sklepa o obvezni pripravi srednjeročnega plana in sprejem programa dela. Izdelati je bilo treba analizo dosedanjega razvoja, analizo

možnosti razvoja v obdobju 1981 do 1985 in nato smernice in elemente za srednjeročni plan. V smernicah naj bi se delavci odločili o temeljnih ciljeh in nalogah, ki jih bodo realizirali v prihodnjem srednjeročnem obdobju, elementi pa so osnova za samoupravno sporazumevanje in določanje, o katerih nalogah se bodo delavci temeljnih organizacij dogovarjali ter jih urešničevali skupno (npr. obveznosti za medsebojne dobave surovin, o združevanju sredstev za skupne naložbe, o enotnem sistemu in politiki nagrajevanja ipd.). Smernice in elemente sprejemajo delavci na zborih.

Naslednja naloga je izdelava temeljev plana, ki pa že predstavljajo dogovorjene, usklajene in natančne zneske, ne pa okvirne cilje, ki smo jih sprejeli s smernicami in elementi. Temelje plana sprejemamo na referendumu. Po izdelavi te-

meljev je treba izdelati samoupravni sporazum o temeljnih planov. Ta samoupravni sporazum izhaja iz interesov, zaradi katerih so se temeljne organizacije združile, kar je razvidno iz sporazuma o združitvi TOZD. V sporazumu se bodo TOZD dogovarjale o medsebojnih dobavah, o združevanju sredstev, o enotnem reševanju kadrovskih problemov, o enotni politiki nagrajevanja, o solidarnosti med TOZD, o skupnem urejanju odnosov do okolja, SLO itd. Sporazum o temeljnih planov sprejmejo delavski sveti TOZD in DO. Sklenejo ga, ko ugotovijo, da so sporazumi usklajeni z na referendumu sprejeti temelji plana. Nato sledi izdelava samega srednjeročnega plana. Vsebinski plani TOZD določa 77. člen zakona o planiranju. Plan TOZD mora vsebovati plan proizvodnje, pridobivanja dohodka in njegove delitve, investicijski plan s financiranjem investicij, plan združevanja dela in dohodka, obveznosti do organizacij in skupnosti, v katere je TOZD združena, obveznosti v odnosih svobodne menjave dela z družbenimi dejavnostmi, skupno porabo itd.

Plan TOZD sprejme delavski svet TOZD, plan DO pa sprejme delavski svet DO potem, ko so ga prej sprejele TOZD. Rok, do katerega je potrebno plan sprejeti, je 31. 10. 1980.

In kako se bo v obdobju 1981 do 1985 razvijala naša delovna organizacija?

Poleg dejavnosti, ki jih opravlja v delovni organizaciji sedaj, to je proizvodnja žaganega in decimiranega lesa, proizvodnja lesnih stavbnih elementov, proizvodnja lesnega pohištva, izvajanje elektro, strojnih, gradbenih in vzdrževalnih del bomo v obdobju 1981-1985 razvijali in krepili izdelavo kovinske galanterije, izdelavo strojev in opreme s kompletno dokumentacijo za potrebe v okviru delovne organizacije in za tržišče, v zvezi s tem bomo razvijali tudi kooperacijsko sodelovanje s sorodnimi temeljnimi organizacijami izven DO v cilju izdelave strojev in opreme za lesno industrijo. V okviru proizvodnje lesnih stavbnih elementov kot tudi pohištva bomo razvijali nove izdelke, in sicer: kolonialne mizice, sedežne-tapecirane-garniture, parketni program, usnjeni program-kombinacija les-usnje, masivne Bucher mize, podboje novega tipa, gradbene predelne stene, stropne in sten-ske obloge, vrata z dodelano zračno in toplotno izolacijo. Razširiti je treba kapaciteto proizvodnje vhodnih in garažnih vrat. Obenem s tem bomo razvijali možnosti uporabe novih vrst lesa, kot so brest, bor itd.

Na prodajnem področju smo si za cilj postavili razširitev maloprodajne mreže v okviru predstavnosti

štev tako, da bi do konca srednjeročnega obdobja pokrivali celotno jugoslovansko področje. S tem ciljem bomo dali prioriteto izgradnji maloprodajnih skladišč v okviru predstavništva. Na domače tržišče bo še vedno usmerjena v pretežni meri proizvodnja vrat, medtem ko bo proizvodnja stolov tudi v bodoče pretežno usmerjena v izvoz. Izvozna usmeritev naj bi se spremenila v tem, da bi se večal delež Evropskega trga in ustrezno temu manjšal delež ameriškega trga. Vsa prizadevanja bomo usmerili v osvojitve zunanjega trga za proizvodnjo vrat, da bi del te proizvodnje prodajali tudi v izvoz. Na domači trg bomo usmerili tudi del proizvodnje stolov (modernejši program), sam prodajni program na domačem trgu pa bi razširili še z drugimi izdelki (npr. okna) v sodelovanju s kooperanti.

V zvezi z nabavo surovin bo še vedno določen del vezan na uvoz. Naš cilj pa je, v čim večji meri nadomestiti uvožene surovine z domačimi.

V zvezi z investicijskimi naložbami načrtujemo poleg naložb v eventuelno zamenjavo dotrajane opreme ter poleg naložb, ki smo jih načrtovali v sedanjem srednjeročnem obdobju, jih pa nismo realizirali, tudi določena investicijska vlaganja, ki jih pogojuje že sama proizvodnja oziroma prodajna usmeritev. Tako bomo iz sedanjega srednjeročnega obdobja prenesli naložbo v izgradnjo poslovne stavbe ter investicijo v II. fazo stolarne.

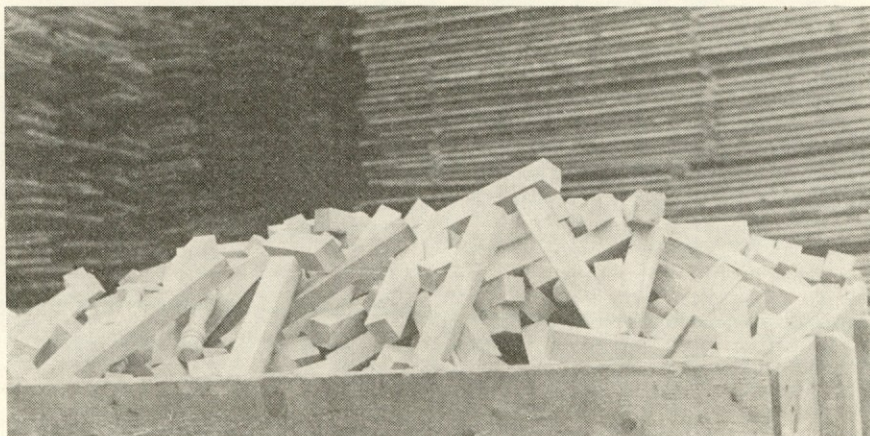
Poleg tega bo treba vložiti sredstva v zamenjavo transportnih sredstev v TOZD primarna predelava zaradi iztrošenosti, glede na možnosti nadaljnje predelave odpadkov (briketiranje, sekanci) bo potrebno vložiti sredstva v potrebno opremo, načrtujemo izgradnjo lupilnice, v TOZD Tovarna vrat pa bo v smislu doseganja proizvodno-tehnoloških ciljev potrebno vložiti sredstva v linijo za dolžinsko spajanje masivnih podbojev.

Za uspešno realizacijo prodajne politike, ki smo si jo zastavili, bo nujno vložiti določena sredstva v razširitev maloprodajne mreže.

Med načrtovanimi naložbami moramo omeniti še izgradnjo samskega doma, s kapaciteto okrog 100 postelj, s katerim bomo reševali stanovanjsko problematiko samskih delavcev, investicijska dela, ki imajo lokacijski značaj, naložbe v avtomatsko obdelavo podatkov, kateri moramo dati večji poudarek.

Sredstva za investicije bomo zagotovili z lastnimi sredstvi TOZD, združenimi sredstvi v okviru DO in s krediti.

V okviru skupnih nalog delovne organizacije načrtujemo organiziranje temeljne organizacije blagovni

Ali je to podobno odpadkom?

promet, ki bo opravljala vse prodajno-nabavne funkcije za vse temeljne organizacije. Načrtujemo tudi organiziranje skupne delavnice, v kateri bomo zaposlovali invalide.

V zvezi z zaposlovanjem se število delavcev ne bo bistveno povečalo, pač pa bo potrebno kvalifikacijsko strukturo zaposlenosti izboljšati, z izobraževanjem že zaposlenih delavcev in z zaposlitvijo višje kvalificiranega kadra. Pri zaposlovanju moramo strmeti za tem, da se zaposluje čimveč delovne sile iz Vrhniskega področja oziroma bližnje okolice. Stanovanjske probleme bomo reševali z dodelitvijo stanovanjskih posojil in z dodelitvijo stanovanj, in sicer z razdelitvijo sredstev za stanovanjsko izgradnjo v razmerju 50 : 50.

Na področju kadrovske politike moramo dograjevati in izboljševati sistem stimulativnega nagrajevanja, poudarek moramo dati razširitvi

počitniških kapacitet v obmorskih krajih in poiskati možnosti v planskih krajih.

Poleg tega, kar smo navedli, smo si za temeljne cilje postavili še: pospeševanje inovacijske dejavnosti, zagotoviti izvrševanje nalog s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite, izboljševati organizacijo dela, dopolnjevanje in dograjevati sistem planiranja, informatika, krepiti in dograjevati samoupravne odnose ter delegatski sistem ipd.

V današnjem prispevku smo podali okvirne usmeritve naše delovne organizacije v prihodnjem srednjeročnem obdobju. V nadaljnjih fazah dela pri pripravljanju plana za obdobje 1981—1985 se bodo oblikovali dogovorjeni, usklajeni in natančno določeni zneski, ki bodo pomenili temelje plana in jih bomo sprejemali na referendumu.

Prebil Margareta

Problematika TOZD Primarna predelava

V našem TOZD je v letošnjem letu vrsta problemov, ki močno vplivajo na poslovanje. Gre predvsem za pomanjkanje ljudi, fluktuacijo delovne sile, prekomerno bolniško ter pogoste okvare transportnih sredstev.

Poleg navedenega pa je največji problem pomanjkanje surovin, predvsem hlodovine za razrez na žagah.

Pomanjkanje delovne sile je še bolj pereče na lokaciji Verd in sicer predvsem zaradi premajhnih kapacitet samskih domov. Obstojeci samski domovi so zanemarljivi, v njih so slabi pogoji bivanja. Zaradi tega problema smo skupaj z TOZD Stolarna šli v akcijo za pridobitev novih stanovanjskih površin v stari hiši na Verdu, ki nam jo je dala v najem DO Ljubljanske mlekarne. Stanovanjski po-

goji v novih prostorih sicer ne bodo najboljše, gre le za začasno rešitev, vendar bomo tako zapolnili najnujnejše potrebe po delovni sili. S tem bomo zagotovili obratovanje ključnih strojev ter linij.

Fluktuacija delovne sile nastaja predvsem zaradi nizkih osebnih dohodkov in slabih stanovanjskih pogojev.

Kar se tiče prevelikega staleža bolniške in neopravičenih izostankov pa bo potrebno veliko pogovorov z ljudmi, ter z zdravstvenimi delavci. Poleg tega bi bilo nujno uvesti kontrolo bolniške na domu, kar je bilo že večkrat predlagano. Razmisliti bi morali tudi o ponovni stimulaciji za nebolovanje.

Razen kadrovskih je tudi precej problemov tehnične narave, kamor sodijo v prvi vrsti okvare na vili-

čarjih. Vemo da imamo dotrajan voznik park, saj so viličarji stari od 9 do 11 let ter da obratujejo povprečno 16 ur dnevno. Če bi naredili analizo stroškov popravil na viličarjih bi zagotovo ugotovili, da damo za popravilno toliko da bi vsako leto lahko kupili nov viličar. Vendar pa nikoli ni dovolj investicijskega denarja, amortizacija pa se koristi v druge namene. Za letošnje leto imamo planiran viličar 3,5 tone z rokom dobave do konca leta, ki pa ga je dobavitelj že podaljšal v začetek leta 1980. Dotrajan je tudi Volvo v Borovnici viličar 5 ton na Verdu. Vemo, da se že dolgo pogovarjamo o nabavi kamiona za hlodovino. Ostanek dohodka v devetih mesecih pa kaže da tudi v prihodnjem letu ne moremo računati na neke večje investicije.

Poleg transportnega je tudi velik problem del grobe prirezovalnice na Verdu, ki dela v leseni baraki. Kar se tiče stavbe in s tem pogojev dela je to najslabša delavnica v LIKU ter verjetno tudi v širšem območju lesne industrije. Obnovili smo tla ter zamašili luknje v stenah, vendar so posebno v zimskem času tu slabi pogoji dela, saj pade temperatura pod ničlo. Če upoštevamo še to, da napeljava za ogrevanje ni najprimernejša ter da večkrat, posebno čez nedeljo, zmrzne, potem vemo, da bi morali v takih pogojih proizvodnjo ustavljati. Tudi inšpektor nas stalno sprašuje kdaj mislimo kaj ukreniti ter je postavil celo rok za izdelavo načrta za rekonstrukcijo ali gradnjo nove.

Razen navedene problematike pa je največji problem dobava surovin, predvsem hlodovine. Manjka tudi nekaterih vrst žaganega lesa, zlasti framireja in decimiranih elementov.

Žaga v Borovnici je letos v mesecu januarju delala s polovično kapaciteto ker ni bilo v začetku dovolj hlodovine. Stanje se je kasneje sicer izboljšalo, vendar je bilo v prvih mesecih občutiti pomanjkanje bukovih hlovov. Zaradi tega se je v tem obdobju rezalo več jelovine, ki bi lahko ostala za pozneje, ker je bila obeljena. Zaradi nezadostne dobave bukovih hlovov v začetku so močno padle zaloge suhega bukovega žaganega lesa. V mesecih aprilu in maju smo morali dokupiti preko 1000 kubičnih metrov bukovega žaganega lesa. Na žalost je bila skoraj vsa količina sveža, ker nabava ni uspela dobiti suhega lesa.

Šele v maju se je pričela intenzivna dobava bukovih hlovov, ki je naraščala in je bila največja v času, ko bi morala biti že skoraj vsa bukovina razrezana.

Zaradi prepozne, prekomerne dobave in celo viškov dobave bukovih

hlovov smo morali na žagi na Verdu v mesecu juliju in avgustu uvesti dve izmeni. Ker je bilo pomanjkanje ljudi, smo po končanem razrezu bukovih hlovov v Borovnici ustavili eno izmeno ter dali del ljudi za kompletacijo druge izmene na Verdu. Z maksimalnimi naporami se nam je posrečilo razrezati bukovno hlodovino do septembra, tako da kljub poznemu času ni prišlo do prevelike škode.

V mesecu septembru smo imeli remont žage na Verdu, ki je stala 11 dni. V Borovnici je prišlo do strojeloma tik pred remontom. Zaradi tega je stal en polnojarmenik mesec dni in pol. Poleg tega je zaradi pomanjkanja delovne sile, bolniške ter dopusta v Borovnici občasno obratovala samo ena nepopolna izmena.

Kljub remontom ter izpadom na polnojarmenikih v Borovnici je zaradi majhne dobave prišlo do tega da je zmanjkalo hlodovine. Zaradi tega smo 15. novembra ustavili žago na Verdu, v Borovnici pa ukinili eno izmeno. Vprašanje je tudi koliko časa bo obratovala preostala izmena, saj je na zalogi le 400 kubičnih metrov hlovov.

Zaradi pomanjkanja hlodovine in ostalih surovin smo se v začetku novembra večkrat sestali s komercialnimi in nabavnimi referenti, da bi rešili nastalo situacijo. Sklenili smo, da je potrebno obiskati vse dobavitelje, da bi zagotovili vsaj minimalno dobavo hlovov. Nabavna služba je skupaj s predstavniki TOZD Primarne predelave obiskala precej dobaviteljev, vendar brez vidnejših uspehov.

Glavni dobavitelj jelovine domači GG je plan dobave že realiziral. Ima sicer na zalogi še nekaj hlodovine, ki pa jo daje drugim porabnikom, ker ima tudi do njih obveze. Smatramo, da bi lahko GG Vrhnika nekaterim porabnikom zmanjšal planirano dobavo, zlasti tistim, ki niso v naši občini.

Zaradi tega bo organiziran stanek z vodilnimi delavci Gozdnega gospodarstva Vrhnika.

Obiskali smo še GG Novo mesto, Kočevje, Trebnje in ostale v Sloveniji, vendar kaže, da dobava do konca leta ne bo velika.

Zaradi dobave bukovih hlovov je bilo opravljeno tudi več obiskov v Bosni, vendar je tudi tam stanje slabo. Večina dobaviteljev pravi, da nima hlodovine in da bodo težko zapolnili žage na lastnem področju. Poleg tega je malo preseñetil prezgodnji sneg. Eventuelni viški pa bodo na razpolago šele po marcu prihodnjega leta. Zaradi pomanjkanja hlovov ter potreb po borovem žaganem lesu za izdelavo stolov in miz v stolarni, smo obiskali tudi GG gozdarstvo v Bosan-

skem Grahovem. Na razpolago imajo borovo hlodovino. Dogovorili smo se, da bomo kupili 1000—1500 kubičnih metrov borovih hlovov vendar je cena kljub znižanju, ki smo ga dosegli zelo visoka. Problem bo razžagati hlode in izdelati stole in mize brez izgub.

Iz navedenega je razvidno, da je stanje kritično ter da bodo žage do konca leta životarile ali pa celo stale.

Zaradi čedalje večjih težav z dobavo hlodovine smo se v TOZD Primarna predelava že večkrat pogovarjali kaj napraviti v bodoče. Razmišljali smo tudi o tem, da bi ukinili eno izmeno v Borovnici. S tem bi se zmanjšal razrez hlovov za 7 do 10.000 kubičnih metrov. V tem primeru pa se pojavi dodatna težava, ker bi nastal še večji manjko žaganega lesa za predelavo v grobih prirezovalnicah ter za nadaljno predelavo v finalih. Že sedaj, ko režemo od 42 do 45 tisoč kubičnih metrov hlovov letno moramo še dodatno kupovati žagan les za zaposlitev kapacitet grobe ter kupovati decimirane elemente za potrebe stolarne.

Z ukinitvijo ene izmene v Borovnici bi nastal še problem kako razrezati bukovno hlodovino, ki prihaja v zadnjih letih pretežno šele v mesecih maj, junij in julij ter jo je potrebno čimprej razrezati. Razmisliti bi morali še o drugih variantah organizacije obratovanja žag. Ena od variant je tudi, da ukinemo eno izmeno v Borovnici ter jo uvedemo zopet v mesecih, ko je največji naval bukovine od maja do avgusta. V tem obdobju bi lahko organizirali tudi dve izmeni na Verdu. Delavci za drugo izmeno bi zaposlili za določen čas (sezonsko).

Druga varianta pa je ta, da bi žage obratovala polno okrog 10 mesecev letno, dva meseca pa bi delali delavci v ostalih oddelkih ali celo v drugih TOZD. V tem primeru bi se lahko delo organiziralo vnaprej, kar je boljše kot če se to pojavi nepredvideno in da razporeditev delavcev iz žage ni vnaprej organizirano in pripravljeno.

Z domačimi gozdarji in družbenopolitičnimi organizacijami v občini se bo potrebno pošteno pogovoriti o stanju zalog hlovov na tem področju ter zagotoviti, da noben kubični meter hlovov, sposoben za žago ne bo šel iz tega področja drugam.

Razen tega mislim, da bi z maksimalnim naporom nabave z preudarnimi rešitvami glede obratovanja žag ter ob razumevanju vseh delavcev le našli izhod iz sedanjih problemov.

Gabriel Peter

Srečanje jubilantov

Kakor vsako leto, tako so se tudi letos zbrali naši jubilanti, ki so neprekinjeno zaposleni v DO LIKO 10, 20 in 30 let. Delavci iz TOZD Tovarne stolov in TOZD Primarne predelave, so se zbrali na Vrhniški lokaciji v gostilni »Pri mlinu«, delavci iz TOZD Vratarne in TOZD Servisi-energetika pa so se zbrali v gostilni »Pekel«.

Jubilanti iz TOZD Tovarne vrat in TOZD Servisi-energetika so bili naslednji:

30 let

Dobrovoljc Antonija
Kralj Viktorija
Suhadolnik Ivan
Sevec Franc
Rus Anton
Grdina Franc

20 let

Švigelj Ferdinand
Turšič Franc
Petelin Ljudmila
Mikuž Stanka
Kocjančič Pavla
Oblak Jure
Celarc Vera (skup. služ.)
Palčič Ema (skup. služ.)

10 let

Gerdina Ciril
Trakoštanec Anton
Suhadolnik Jože
Petelin Janez (sk. sl.)
Kulundič Franjo (sk. sl.)

Ob razdelitvi jubilejnih nagrad in čestitk v imenu celega kolektiva, je imel predsednik DS TOZD Servisi-energetika Franko na tem srečanju, ki je bil na predvečer Dneva republike, naslednji govor:

Tovarišice in tovariši!

Kakor vsako leto, tako tudi letos povezujemo vas jubilej z praznikom republike.

36 let je že preteklo, odkar so delegati na 2. zasedanju AVNOJ v Jajcu sprejeli odločilne zgodovinske sklepe, med katerimi je bil najvažnejši, da Jugoslavija postane republika, s federativno ureditvijo. Ta dan je zelo spoštovan in pomemben. Vsako leto na Dan republike pregledujemo dosežene uspehe, otvarjamo razne nove gospodarske objekte in ustanove.

Tudi v političnem življenju je naša država dosegla v tem letu pomembne — lahko rečemo velike uspehe. Med njimi je vsekakor najvažnejši — uspeh naše delegacije s Titom na čelu na 6. Konferenci neuvrščenih v Havani. Ugled naše države je še porastel, prav zaradi treznih in pravičnih odločitev naše delegacije.

Svet živi v stalni politični napelosti. Bloka tekmuje v oboro-

ževanju pred strahom za vojaški prestiž. Kampučija, Vietnam, Bližnji vzhod, Iran, države na jugu Afrike so žarišče, ki čaka samo še na podpih in svet se lahko ponovno zaplete v vojne strahote. Naša država se trudi za mirno reševanje takih sporov. Prav neuvrščene države naj bi bile glavna prepreka med političnimi spletkami politikov, ko hočejo ribariti v kalnem v tujih ribnikih.

Politične in gospodarske krize, inflacije v zah. državah so pripomogle k nestabilnemu gospodarstvu tudi pri nas. Naglo naraščanje cen, zmanjšan uvoz in razni drugi stabilizacijski ukrepi pestijo tudi našo DO. Primanjkuje nam surovin — osnovnih za nemoteno proizvodnjo. Upamo, da se bo stanje slej ko prej popravilo. Situacija bi bila lahko precej boljša, ko bi zmanjšali število izostankov, bolniške itd.

Povečati bi morali delovno disciplino, večjo produktivnost in delovno organiziranost. Prav gotovo je, da ne bomo dopustili stagniranja naše proizvodnje. Družbeno politične organizacije so tiste, ki so odgovorne za doseganje uspehov in neuspehov v letu 1980 se bo potrebno temeljito spoprijeti z organiziranostjo in tehnologijo, da bi dosegli boljše delovne uspehe.

Tovarišice in tovariši!

Danes ste tukaj zbrani jubilanti iz TOZD Tovarna vrat, TOZD Servisi-energetika in skupnih služb. S svojo vstrajnostjo, trudom in neprekinjenim delom ste mnogo pripomogli k uspehu in razvoju naše DO. Danes, na predvečer praznovanja republike vam v imenu DS TOZD Tovarne vrat, DS TOZD Servisi v imenu družbeno političnih organizacij LIKO, v imenu poslovnih organov in v lastnem imenu — iskreno čestitamo.

Po zakuski in dobri kapljici so se jubilanti v prijateljski in veseli atmosferi, eni malo prej, drugi malo kasneje, razšli.

Martinčič Franko

SREČANJE JUBILANTOV NA LOKACIJI VERD

Kot vsako leto so se tudi v letošnjem letu konec novembra zbrali jubilanti z različno dobo neprekinjenega dela v delovni organizaciji in člani kolektiva, ki so dopolnili pogoje za redno prekinitev dela in se poslovili od vsakodnevnih sodelavcev ter odšli v mirnejše privatno življenje. Snidenje je bilo veselo in tudi vsi člani delovne organizacije se veselijo takih srečanj, saj taki člani kolektiva mnogo dopri-

nesejo h skupnemu uspehu s svojimi dolgoletnimi izkušnjami in si jih želimo čimveč, da bi postali kolektiv bolj stalnih delavcev, kar bi nam vsem zagotovo prineslo mnogo boljše rezultate v kakovosti dela in s tem bi tudi dokazali, da so odnosi dobri kar je največkrat zelo pomembno, da se človek dobro počuti v svojem okolju in s tem tudi z veseljem prihaja na svoje delovno mesto.

Letošnji jubilanti so bili:

za 10 let

1. Bogataj Vinko
2. Gutnik Mojca
3. Hrnčič Marija
4. Kraljič Mato
5. Obradović Milosava
6. Voljč Marko
7. Starič Vida

za 20 let

1. Blagojević Jelena
2. Buh Vika
3. Dolinar Janez
4. Kogovšek Anton
5. Leskovec Stefka
6. Lešnjak Anton
7. Peršin Helena
8. Ružič Stefka
9. Trošelj Ana
10. Jurca Angela
11. Gantov Jože
12. Kogovšek Janez

za 30 let

1. Stražišar Angela
2. Turšič Marija
3. Martinšek Martin
4. Petrič Franc st.
5. Peršin Anton

upokojenci

1. Burjak Frančiška
2. Jevec Matilda
3. Japelj Poldi
4. Nagode Zofija
5. Stanovnik Ivanka

Vsem čestitamo in jim želimo še mnogo uspešnih let.

Knapič Stane

Upokojitve

Letos so bili upokojeni naslednji naši delavci:

Verd:

1. Burjak Frančiška
2. Nagode Zofija
3. Japelj Poldi
4. Stanovnik Ivanka
5. Garafolj Jože
6. Jevec Tilka

Borovnica:

1. Peršin Mirko
2. Vidic Tilka
3. Nikodinović Miladin
4. Brancelj Stanislav
5. Debevec Stanislava
6. Kenig Stanislava

Vsem upokojenim se za njihovo delo v naši delovni organizaciji najlepše zahvaljujemo in jim želimo še veliko uspešnih predvsem pa zdravih let v življenju.

Ekskurzija TOZD Servisi-Energetika

Po večletnih diskusijah o organizaciji zabavnega srečanja ali na kratko — piknik, smo se v našem TOZD šele letos v novembru odločili, da ne bo nobenega piknika, temveč strokovna ekskurzija.

Pomembno je bilo poiskati tiste tovarne, ki imajo delovni dan na soboto, a da ima LIKO takrat prosto. Po raznih telefonskih razgovorih, smo dobili dovoljenje za obisk v KLI Logatec in v Kovinoplastiki Lož.

Z avtobusom smo se pripeljali v KLI Logatec, kjer so nas po kratkem postanku sprejeli vodiči. Še pred vstopom v tovarniške prostore, so nas seznanili z uspehi, težavami itd. KLI Logatec. Na tovarniškem platu smo primerjali KLI in LIKO. Vsi smo si bili edini, da je zunanji videz tovarne več kot urejen, skratka lep. Letve za letvičenje so lepe in natančno zložene in tudi pokrite. Na tleh ni niti najmanjšega lesenega odpadka. Ob tovarniških objektih ni prav nič prislono. Spraševali smo se čigava zasluga je za tak red? Ali so Logatčani bolj redoljubni, ali pa je za tak red zasluga upravi podjetja. Takoj smo načeli pogovor o redu v LIKO. Letve (špale) so razmetane vse navskriž, po tleh je materiala oziroma lesnih odpadkov od oblatih desk za Krivilnico — do vseh mogočih vratnih elementov kolikor hočeš. Asfalt je prekrit z debelo plastjo zemlje in žagovine in je že skoraj isto stanje kot na Verdu, kjer asfalta ni. Prava ironija je, da so pri nas zvezi slepih podbojev že mesece na dežju in bodo tam tudi končali, medtem ko so drugi odpadki npr. vrtni izrezi (satovje) pod streho.

Ko smo vstopili v grobo razrezovalnico smo imeli kaj videti. Med tem ko so v Borovnici v 8 urnem delavniku v nekaterih oddelkih najmanj 3 cik-pavze, ki trajajo po pol ure, smo videli v KLI delovno zagnanost in red. Nihče nas ni pričakoval in ni bila za nas pripravljena taka delovna slika. Nikjer ni bilo sprehajanja po oddelkih, mojstri so bili pomešani med delavci. Transporti za odpadke, kateri so montirani v tleh odvajajo od vseh strojev odpadke na en prostor. Tudi v drugih oddelkih smo videli podobno sliko: red, delovna zagnanost, urejene transportne poti itd.

Po ogledu celotne tovarne v KLI, smo tudi mi povabili vodiče naj si ogledajo LIKO. Zaključek in analiza ekskurzije v KLI nam je pokazatelj dobrih stvari, ki jih pri nas ni, oziroma pokazatelj, kje smo mi v sami razvitosti tehnoloških obdelav. Zadovoljno smo odšli iz tovarne KLI Logatec naprej v Lo-

ško dolino v »Kovinoplastiko Lož«. Tu je bila za nas kovinarje prava paša za oči. Obdelovalni stroji za kovine (stružnice, rezkalni in vrtni stroji), brusilni stroji z ekrani, na katerih delavec vidi kako obdeluje komad po načrtu itd. Elektronika je prisotna na vsakem koraku. Oddelek orodjarne je nekaj posebnega za oči. Tu naredijo prav vsa orodja za potrebe tovarne.

Širokogrudno in pristrčno so nam vodiči pokazali vse vrste njihove proizvodnje kot: oddelek za rolete, plastični oddelek, galvanizacijski, kovinski — kjer izdelujejo iz nerjaveče pločevine štedilnike, pomival-

ne mize itd. Iz najmanjših odpadkov naredijo še pepelnike in lopate, tako da ni nobenih odpadkov.

Po temeljitem in zanimivem ogledu tovarne, smo se zadovoljni poslovili od prijaznih vodičev in odpeljali v Stari trg. Tu nas je v lepo urejeni restavraciji čakalo kosilo. Po kosilu smo se podprli še z dobro kapljico, Pero pa je na svojo harmoniko pritisnil nekaj poskočnih viž. Ker je sneg ogrožal našo vrnitev, smo se odločili čimprej usmeriti avtobus proti Vrhniki. Ob 17. uri smo dospeli do Vrhnike in se s tovariši iz Verdske lokacije zadovoljno razšli.

Vsi smo si bili edini v tem, da so ekskurzije pozitivne in da naj bi bile bolj pogoste kot doslej.

Martinčič Franko

Končno se je tudi vrhniška knjižnica preselila v nove prostore v večnamenskem objektu

Mladina, naše zrcalo

Moj sogovornik je tov. Prodanović Milorad, predsednik OO ZSM Tovarna vrat in predsednik koordinacijskega sveta ZSM na lokaciji v Borovnici.

— Milorad koliko let si aktiven mladinec v ZSM?

Član ZSM sem od 14. leta. Aktivno pa delujem nekaj več kot tri leta.

— ZSM beleži to leto lepe uspehe. Zanima me ali ste uresničili svoj akcijski program?

V začetku leta smo si zastavili jasni načrt in naloge na raznih področjih, predvsem pa v idejno po-

litičnem izobraževanju, kjer v tem vidimo ključ do hitrejšega vključevanja mladincev v družbeno politično delo in samoupravne tokove.

Pri zastavljenih načrtih smo naleтели tudi na težave. Predvsem s strani strokovnih služb na področju izobraževanja in pravočasnega dostavljanja gradiva. Ne glede na to so naši mladinci želi lepe uspehe v občinskem merilu, saj so zmagali na kvizu »Tito, revolucija, mir in 60 let SKOJ-a«.

Še vedno smo pa premalo naredili do tistih mladincev, ki nimajo končane osnovne šole. Tudi pri in-

ternih kvalifikacijah smo naredili premalo, čeprav smo dali pobudo v tej smeri.

— Kako pojasnjuješ izrazito aktivnost mladincev na področju LO in družbene samozaščite, športu, manj pa v kulturnem udejstvovanju?

Moram poudariti, da je mladina pripravljena sodelovati povsod, le ustrezne oblike dela je potrebno poiskati.

Na področju kulture nam manjka ustrezen kader, ki bi vedel usmerjati naše sposobnosti v glasbi, folklori ali na literarnem področju.

— Slišal sem, da ste se mladinci v akciji NNNP posebno izkazali?

Res je, predvsem se je pokazalo dobro sodelovanje s SZDL v krajevni skupnosti, kjer je sodelovalo v akciji 80 odstotkov vseh naših mladincev, ki so imeli odgovorne naloge pri izpeljavi akcije.

Za uspešno sodelovanje smo bili mladinci nagrajeni s priznanjem obč. konf. ZSMS Vrhnika in denarno nagrado.

— Kakšne uspehe ste mladinci beležili v športnem udejstvovanju?

Športna dejavnost mladih je bila zelo pestra. Sodelovali smo na vseh tekmovanjih v krajevni skupnosti. v šahu, nogometu, namiznem tenisu, odbojki, streljanju in balinanju?

— Ali ste dosegli kakšen poseben športni uspeh?

— Pohvalil bi naše nogometaše, ki so osvojili prvo mesto v malem nogometu v občinski ligi. Posebno pa sem zadovoljen z množičnostjo, saj smo pritegnili veliko mladincev, ki so aktivno sodelovali v vseh prej naštetih športnih panogah.

— Kakšna je bila udeležba na mladinskih delovnih akcijah?

V tem letu smo mladinci iz Borovnice naredili zelo velik korak na področju prosotvoljnega dela v raznih akcijah. Na področju Borovnice smo delali okrog 500 ur na akciji »Pokojišče 79«, in očiščevalnih akcijah. Sodelovali smo tudi v občinski delovni akciji v Blatni Brezovici. Iz lokacije so se štirje mladinci brigadirji udeležili zvezne delovne akcije v Črni gori.

— Ali so nastopili kakšni problemi pri iskanju mladincev za MDA?

Mladincev za MDA je bilo vedno dovolj, lahko rečem, da je bila zainteresiranost velika, na žalost zaradi problemov v proizvodnji, so se akcij lahko udeležili le najzaslužnejši mladinci. Posebno pa se je izkazal Subotić Božo, ki je postal udarnik na zvezni akciji.

— Naloge v naslednjem letu?

Na koncu želim apelirati na mladince, naj se prihodnje leto v še večji meri vključujejo v zastavljene akcije, kot so spomladanske volitve, delovne akcije, disciplina pri delu, vestnost itd.

Vsem delovnim ljudem v DO »Liko« želim v naslednjem letu še več delovnih uspehov! Hanžel Miro

Pri vходу v tovarno so naše upokojenke in upokojenke pričakala dekleta, ki so jim pripela nageljčke

Delovna morala

S tem izrazom razumemo odnos delavca do svojega dela, delovnega mesta, do poklica, stroke, v širšem smislu pa do svoje OZD. Nikakor ni nujno, da bi imeli enako visoko moralo v vseh naštetih smereh. Pogosteje celo srečujemo primere razhajanja.

Delovni morali je danes upravičeno namenjena zelo velika pozornost, saj je to poleg znanja in sposobnosti najpomembnejši dejavnik v delovnem procesu in nedvomno najhitrejša vzmet v delavčevi storilnosti.

Pojma delovne morale ne smemo zamenjati z motivacijo. Delovna morala pokaže namreč odnos delavca do dela, motivacija pa nagibe za delo. V naši družbi so delavci sami ustvarjalci in upravljalci, presežena vrednost njihovega dela ne gre v tuj žep in nova — četrta jugoslovanska ustava, kakor tudi zakon o združenem delu postavljata te temelje odnosov na samoupravno dogovarjanje.

KAJ VPLIVA NA DELOVNO MORALO?

V vsakdanjem življenju menimo, da so osebni dohodki najpomembnejši, če ne celo edini pogoj za stopnjo delovne morale. Tako presojanje je pa izrazito enostransko in zmotno. Hujši negativni učinek imajo prava ali navidezna nesorazmerja v višini osebnih dohodkov med posameznimi delavci, ali ob primerjavi z osebnimi dohodki, ki naj bi jih prejemale za podobno delo v drugih OZD.

Vzroki za padanje delovne morale so lahko objektivni (zunanji, tehnični) ali pa osebni subjektivni. Zanimivo pa je kot pravi statistika, da ti zunanji vzroki kljub morebitni izrazitosti vendarle ne vplivajo tako močno kot subjektivni vzroki.

Osebnosti vzroke lahko iščemo v krizah delavca samega njegovih osebnih, družinskih težavah, še bolj pa v skaljenih odnosih med posameznimi člani TOZD ali DO, posebno še med vodstvom in delavci. Odrekanje zasluženega priznanja, zapiranje možnosti napredovanja, premajhen posluš za upravičene želje delavca lahko močno načno njegovo delovno moralo. Posebno občutljivi so seveda ljudje za prave ali navidezne krivice, ki se jim godijo, kar se posebno pokaže recimo pri dodeljevanju kreditov za stanovanje, razlike in pa tudi nekatere ugodnosti med delavci pri posameznih mojstrih itd.

KAKO IZBOLJŠATI DELOVNO MORALO?

Podobno kot se zdravnik ne sme zadovoljiti zgolj z diagnozo bolezni, ampak mora izbrati pravo terapijo, je tudi v OZD ugotavljanje delovne morale lahko samo izhodišče za iskanje ustreznih poti za večje zadovoljstvo z delom.

Teže pa bo najbrž vplivati na delovno moralo, če tiči v nezadovoljstvu, ki nastaja v odnosu med ljudmi, zlasti v vertikalnem smislu do nadrejenih. Delavci ne zamerijo nadrejenemu, če je strog, le da je

dosleden in enak do vseh. Delovna morala pa se kaj hitro znajde v nevarnosti, če mu lahko očitajo krivičnost. Za dobro delovno moralo, za zadovoljstvo pri delu, mora znati nadrejeni prisluhniti tudi čisto človeškim potrebam svojih delavcev, njihovim težavam, imeti za-

nje vzpodbudno besedo in izraziti priznanje za zaslužene uspehe. Mnogo anket je pokazalo, da so za delovno moralo v prvi vrsti odločilni odnosi v OZD in ravnanje s sodelavci.

Brataševac Boris

Zasilni izhod iz tovarne v Borovnici?

Družbena samozaščita

POGOJ ZA USPEŠNO IZVAJANJE NALOG DRUŽBENE SAMOZAŠČITE

Eden izmed pogojev za učinkovito izvajanje nalog družbene samozaščite je, da so delovni ljudje sproti seznanjeni z vsebino, metodami in oblikami sovražnega delovanja in drugih družbeno škodljivih in negativnih pojavov ter z vzroki za nastajanje takih pojavov. Delavce bomo seznanjali z varnostnimi razmerami in elementi varnostne ocene periodično ali pa vselej, kadar gre za izredne varnostne razmere na širšem območju oziroma, kadar preti nevarnost, ki ogroža premoženje, osebno varnost ljudi ali pa pogoje dela. Najpogostnejši načini seznanjanja so naslednji:

- na zborih delavcev in sestankih samoupravnih delovnih skupin;
- na posebnih sestankih, ki so sklicani zaradi obravnave varnostnih razmer;
- na sestankih družbenopolitičnih organizacij;
- pred določeno akcijo in razporeditvijo po načrtu za delovanje narodne zaščite;
- s pismenimi informacijami.

Pri seznanjanju z oceno varnostnih razmer je zlasti potrebno posvetiti vso pozornost pravilnemu in objektivnemu prikazovanju varnostne problematike in morebitne grozeče nevarnosti, da ne bi prišlo do nepravilnega razumevanja ali celo do določene vznemirjenosti ali panike med delavci. Gre torej za odgovorno nalogo, ki ne terjaa samo določenih priprav, temveč tudi hkratno angažiranost vodstev družbenopolitičnih organizacij, zlasti takrat, ko so nastopile izredne varnostne razmere, ki so bistveno pomembne za družbeno varnost.

Posebej je treba omeniti, da ne gre samo za prikazovanje dejanskega stanja, marveč tudi za pojasnjevanje z varnostno-političnega vidika. Pismene informacije bomo uporabljali naprimer takrat, kadar bo treba zaradi nastanka izrednih varnostnih razmer seznanjati delavce z nekaterimi perečimi varnostnimi problemi v organizaciji združenega dela, pri tem pa bomo tudi kritično obravnavali vzroke za njihov nastanek in posredovali nasvete, napotila in opozorila glede izvrševanja določenih nalog s področja družbene samozaščite.

Brataševac Boris

Malo višja poštrevanka

Časopis sindikatov Jugoslavije »Rad« je 15. junija letos objavil zanimivo rešitev, na katero naši gospodarstveniki in ekonomisti menda v svojih razpravah o produktivnosti in izrabi delovnega časa niti pomislili niso. Naslov. ZAŠTO NE KAO FINCI?

Pred nekaj leti so delegati jugovanskih sindikatov ob obisku neke tovarne dobili od gostiteljev naslednja pojasnila:

»To je komercialni oddelek, tam je računovodstvo, tu pa je »biro za vse«.

Jugoslovani so takoj vprašali: »Kakšen biro za vse?»

Odgovorili so jim, da so to službo delavci tako popularno sami pomenovali. Zaposleni, ki delajo v tej službi — ob drugih obveznostih — opravijo za delavce vsa pota v mestu — od pridobivanja različnih potrdil in dokumentov do vplačila članarine za združenje ribičev.

Na vprašanje, koliko delavci plačajo za take usluge, so jim gostitelji povedali: »Nič. Uprava je izračunala, da izostajanje delavcev z dela stane desetkrat več od plačila nekaj uradnikov.« Čisti računi — in ljudje so zadovoljni.

Na kratko: kapitalisti so vse dobro izračunali in ugotovili, kaj se jim bolj izplača. Ve pa se, da so dobri računarji.

Ali ne bi mogli tudi pri nas pristojni razmisliti, kadar govorimo o tem, čigave so pravne službe v naših organizacijah združenega dela, da ne bodo samo zastopniki na sodiščih, ampak tudi dragoceni pomočniki, da bi delavci brez izgube delovnega časa in raznih šikan ter glavobolov prišli do vseh »papirjev«, ki se jih ob raznih priložnostih zahteva, žal, preveč?

PRIŠLI — ODŠLI, november 1979

PRIŠLI

Borovnica:

Spalevič Slavko, Savić Nedeljko, Pezelj Zvonimir, Borič Drago, Cunk Miroslav, Milošević Mato, Radonić Dragan, Samardžić Mirsa, Porčić Osman, Zejnić Izet, Pristavec Anton, Lavrenčić Milan, Došljak Dar-ko.

Verd:

Dujić Milan, Vidović Mile, Narančić Radenko, Koderman Janez.

ODŠLI

Borovnica:

Tuksar Drago, Debevec Stanislava, Djinić Alija, Čović Senad, Bajrektarević Nazif, Trivunčević Rado- van, Korošec Janez.

Verd:

Petrić Miroslava, Trivunović Nenad, Bradeško Senafa, Stanovnik Ivanka, Japlej Poldar, Miličević Pe- tar, Džabić Sreto, Jevac Tilka.

Humor

SEKS V AVTOMOBILU

Ob robu gozda se v parkiranem avtomobilu dva po svoje zabavata. Nenadoma pride do avtomobila moški in prične silovito tolči po avtu in po šipah, brcati v kolesa...

»Kaj razbijate po avtu?« zarjove voznik, ki se je prenehal ukvarjati s prijateljico.

»Saj avto ni vaš!«

»Avto ne, zato pa žena!« zatuli moški.

TRI PIJANSKE

Močno okajen moški stopi iz gostilne in se napoti k parkiranemu avtu. Pristopi miličnik in ga začuden nagovori:

»Tovariš, upam, da v takem stanju ne boste vozili avta!«

»Kaj pa ste mislili? Mar ste prepričani, da v takem stanju lahko prideš peš domov?«

Miličnik ustavi avto, ki se je sumljivo privijugal iz vinorodnih gor. Že ko je voznik odprl vrata, je iz avta sumljivo zadišalo po alkoholu.

»No, tovariš, boste pihali?« vpraša miličnik voznika.

»Ne, ne bom pihal, bruhal bom,« je spokojno odvrnil voznik.

Komandant polka pride v kasarno, in kot vedno najde nekega kaplarja pijanega.

»Čuj, prijateljček, če se ga od danes dalje dva meseca ne boš nasekal, boš povišan v narednika,« mu prepričljivo obljubi.

»Meni to sploh ni potrebno,« odmahne z roko kaplar. »Kadar sem pijan, se počutim, kot da sem polkovnik!«

POKLIC

Čedna, vpadljiva plavolaska se je pojavila v hotelu. Receptor si jo je zadovoljno ogledal in jo vprašal:

»Kaj pa naj napišem v rubriko „poklic“?«

»Oh, narišite kar vodoravno črto,« je zaupljivo pomežiknila.

TEŽAVE LESNE INDUSTRIJE

— Morda veš, kdaj se bomo končno spoprijeli s težavami v lesni industriji?

Jaka: Najbrž takrat, ko bomo nehali samo — opozarjati — nanje...

ČUDOVITO DEKLE

— Na srcu mi leži čudovito dekle. Kaj naj storim?

Jaka: Poroči jo. Boš videl, kmalu ti bo ležala v želodcu!

ROJSTNI DAN

— Kaj boš poklonil svoji ljubi tašči za rojstni dan?

Jaka: Ploščo U razdeljak te ljubim!

BOLEČE NOGE

V prenatrpanem avtobusu...

— Bi mi prosim dali prostor, da se usedem?

— Ali ste vi v mladih letih odstopili prostor starejšim?

— Seveda sem...

— No, potem se pa ne čudite, da vas bolijo noge!

Brataševac Boris

NI ZA ŠALO

Jože je prisilil Kavcu klofuto, da je kar zazvenelo. Kavc se ni vznemiril, le vprašal ga je: »Ali je bilo to zares ali za šalo?«

»Pa še kako je bilo zares« je odvrnil Jože.

»Tvoja sreča, pri teh stvareh pa ne poznam šale.«

NOČNO TRKANJE

Polnoč je ura. Nekdo potrka na vrata. Mož vstane in ves zaspan odkolovrati do vrat.

»Kdo je?«

»Bostonski davitelj!« se oglasi globok možki glas.

»Vstani, draga, obisk imaš!«

TROSKOK

Norca se lovita in pritečeta do več metrov širokega prepada.

»Kaj bova pa zdaj?«

»Tepec, ali še nikoli nisi slišal za troskok?«

KOVAŠKA

Kovač je rekel vajencu:

»Zdajle bom prijel podkev, ki je vsa razžarjena. Ti pa počakaj in ko bom pokimal z glavo, krepko udari po njej.«

Nikjer ni zapisano, kaj je rekel kovač, ko se je zbudil iz nezavesti.

POŽREŠNOST

»Očka, jaz do danes nisem vedel da imajo davki usta...«

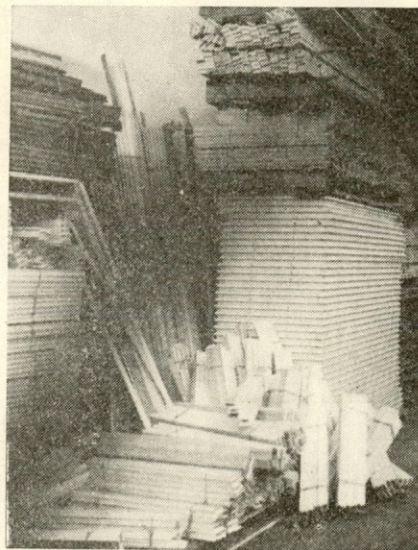
»Kakšna neumnost pa je spet to, Jože?«

»V časopisu sem čital, da davki požrejo ves dobiček.«

PILA

Še od nedelje omotičen pride ključavničar v ponedeljek v tovarno, odpre predal z orodjem, vzame v roke veliko pilo in glasno meditira: »Ti si mila... jaz pa še nisem. Grem kar na dva deci...«

Zakaj tako?

UREJNIŠKI ODBOR: NAŠE DELO, glasilo delovne skupnosti Lesnoindustrijski kombinat »LIKO« Vrhnik, ureja uredniški odbor: Jakob Susman (odgovorni urednik), Miroslav Hanžel, Stane Knapič, Rado Ogrin, Petrič Stane, Martinčič Franko, Stane Urh — Naslov uredništva: Lesnoindustrijski kombinat »LIKO« Vrhnik, Cankarjev trg 4, Vrhnik — Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani

